

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Pulkka, Eeva-Kaisa 2022. Pienistä toimista tehoa. Maatilan Pellervo : eläin (7), 19.

Pienistä toimista tehoa

Helpot, toimivat rutiinit pitävät taudit loitolla. Usein kyse on enemmän toimintatapojen muutoksesta kuin investoinneista.

TEKSTI **EEVA-KAISA PULKKA**

1 Yleinen siisteys ja järjestys eläintiloissa ja pihamaalla on helpoimpia keinoja vähentää tautiriskejä ja lisätä työn toimivuutta. Jyrsijät eivät mielellään ylitä tyhjää pihaa ja siistit nurkat ehkäisevät niiden pesimistä. Linnut eivät saisi istuskella ruokinta- tai juomapaikkojen yläpuolella. Kärpästorjunta ehkäisee aureuksen ja kryptosporidioosin leviämistä. Jos saneeraus silti sattuu kohdalle, ovat siistit tilat ja piha helpompia puhdistaa.

2 Eläinten ryhmittely iän, tuotosvaiheen tai terveyden mukaan ehkäisee tautien leviämistä tilan sisällä. Sairas eläin on aina tartuntalähde ja se tulisi erottaa muusta ryhmästä. Sairaskarsina ei saa olla sama kuin poikimakarsina. Ainakaan, jos karsinaa ei pestä ja desinfioida käyttäjien välissä.

3 Kulkureitit puhtaasta likaiseen eläinten pesu aina likaiselta puhtaalle puolelle sekä osastolta toiselle siirryttäessä. Ruokintapöydällä liikutaan vain puhtaila kengillä. Myös käsien pesu on tärkeää.

Työ- ja hoitovälineet pestään eri eläinten välillä. Vasikoille varataan yksilölliset tutti-sangot, näin voi saada esimerkiksi kryptosporidioosin hallintaan. Terveet eläimet nuorimasta vanhimpaan tulisi hoitaa ensin ja lääkittää sairaat vasta, kun terveet on hoidettu.

4 Eläinkauppa on suurin tautiriski ja mitä useammalta tilalta ostat, sitä suurempi riski on. Pyydä ostoeläimistä aina terveystodistus. Selvitä, onko tilalla tarttuvia utaretulehduksia, voit pyytää ottamaan maitonäytteen ostettavista eläimistä. Alkiot ovat turvallisempi tapa hankkia uutta eläinainesta.

Näyttelyissä tartuntariski on ilmeinen. Ostoja näyttelyeläimille voi järjestää karanteenin 3–4 viikoksi erilliseen rakennukseen tai laitumelle, missä hoito tehdään omin välinein lypsy mukaan lukien.

5 Suojaa itsesi – pese käsiä, käytä kertakäyttöhanskoja ja suusuojia, pidä pitkät hiukset kiinni. Pidä huoli hygieniasta, jos syöt navetalla työvaatteissa tai tupakoit. Puhelimen voi suojata minigrip-pussilla. Eläimen eritteet levittävät yleensä tauteja. Zoonoosien suhteen kumihanskojen käyttö on tehokas keino katkaista tartuntareitti.

Painepesurin vesisumu levittää tehokkaasti tauteja, joten suojaudu itse ja siirrä eläimet pois samasta tilasta, kun peset tilassa. Joskus pesu käsin tai mekaaninen puhdistus on painepesuria parempi.